

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kladóhivatal Árpád-utca 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyilttér soronként 50 fillér.

Az ipari kirendeltség.

Bernády György főispán kezdeményezésére megalakulóban van olyan intézmény, mely a mai kor szellemével teljes mértékben egyezik s az adott viszonyok között régi idők óta szükségesnek bizonyult. A kirendeltség programja a kivándorlás, a földgáz kihasználása, adó és ipartörvények revíziója, a Maros szabályozása, Erdély kincseinek felkutatása.

A program egyes pontjaira nézve a következő megjegyzéseket tesszük.

A kivándorlás önként megszűnik, mihelyt az ipari föllendülés bekövetkezik, sőt remélmi lehet a tömeges visszavándorlást. A kivándorlásnak mesterséges uton való megakadályozása czélszerűtlen igyekezet volna, ha a feltételek hiányoznának.

A földgáz kihasználására vonatkozólag pedig azt mondjuk, hogy szép igyekezet ez is, de aggályaink vannak, amennyiben illetékes helyről vett információk szerint a földgázkincsre angolokkal alkuszik a kormány, vagyis elakarják adni az egész monopoliumot az idegennek. Ez az egyezkedés már egy év óta folyik és erre vezethető vissza az a késedelmeskedés és gáncoskodás, mellyel több vállalatnak gázátengedéserőti kérvénye hol „ad acta“ kerül, hol különféle kifogások által halogatódik. — Általában hisszük, hogyha egyszer Bernády főispán kezébe vette az ügyet,

neki sikerülni fog. Azonban a földgáz kihasználására irányuló törekvést meg kell, hogy előzze az ipari vállalatok létesítése, hogy ezeknek energetikai szükséglete fedeztessék a földgáz által. Az ipari vállalatok létesítése pedig egyet jelent Erdély — illetőleg a Székelyföld kincseinek feltárásával, mert ez az ügyködés van hivatva az iparnak szükséges nyers anyagok előteremtésére.

Ugy látszik, hogy kissé téves a megjelölés, midőn a kirendeltség Erdély kincseinek feltárását veszi föl program pontul, mert bőségesen elegendő munkát ad — kiszámíthatatlan időre — a Székelyföld kincseinek felkutatása és megállapítása. És éppen itt csucsosodhatik ki a kirendeltség hivatása.

A Székelyföld kincseit néhány honszerető székely tudós már jó ideje megnevezte, megjelölte hollétüket és bebizonyította nagy jelentőségüket. A kiapadhatatlan és régismert ásvány- illetve gyógyvizipar egymaga ha méltó elbánásban részesül, föllendülhet annyira hogy az amerikai „Standard oil Company“ nevű milliárdos petroleum társasággal kerülhet párhuzamba. A szén- és szén-sav-ipar, mely Németországban több ezer gyárat foglalkoztat, a Székelyföldön ugyancsak nagy méreteket ölthet. Sokan nem tudják, hogy a Hargita egyes részein a szén-savgáz valószínű földrendezéseket idéző hatalmas kitörései alkalmával és naponta több millió liter szén-savgáz ömlik ki a levegőbe minden értékesítés nélkül. —

A nemes fémek bányászata csodálatos módon teljesen figyelmen kívül maradt. Pedig nemcsak geológiai formációk analógiája, hanem ténybeli adatok is határozottan bizonyítanak amellett, hogy a Hargita és környéke — a Székelyföld általában ilyenmő kincsekben is gazdag. — A szénbányászat, a vasipar kétségen felül álló bizonyítékokat kínál, — chatotte és porcellán iparnak alapanyaga a kaolin föld több helyen ismert. Rendkívüli jóságú márványanyagunk hatalmas hegységben tündökölvé kínálhatja magát. Kimeríthetetlen mennyiségek állanak rendelkezésre ebből a minden legapróbb részében értékes nyersanyagból, mely iparművészetnek, az építőiparnak, az utak kitűnő töltő anyagának, a cementgyártásnak és mészetetésnek fenomenális alapanyaga. Mindenki tudja ezt. Megfelelő vizsgálat a petroleum helyeket is megállapíthatja Udvarhelyvármegyében, úgy Csikban, mint Háromszéken. — Hires Svédország kőbánya ipara, de nem maradna mögötte a Székelyföld sem, ha a komoly munka és ipari készség ez irányban is teremteni akarna. A legkeményebb és legdiszesebb eruptív kőzetek vannak képviselve.

Tehát amidőn a székelyföldi kirendeltség Erdély kincseinek feltárását veszi fel programjába, tul sokat vállal. Ha a Székelyföld kincseit akarja forgalomba hozni, akkor is oly nagy szervezettel kell, hogy a munkát fölvegye és annyi teendője akad, hogy annak

Udvarhelyvármegye méhészete.*

— Irta Gál Imre. —

Százados erdők mélyén elrejtett hangyazsombék előtt megállásra kényszerül a vándor. Nem a külsőséget bámulja, mert a halomra hordott rügyavar nem sugalmaz a lelkiültre poezist, hanem a belső nyüzgő-mozgó élet, a példatlanul álló berendezkedés vonza a vágyat áttörni az áttörhetetlen s feltárja a vibráló gondolat a szinte öntudatlan cselekvő rovarvilág rejtekhelyét. Megáll a gondolat a természet remekén s elfogódottan merül el az örök szépség rovarvilág egyéni, társadalmi életének izgalma alatt.

Virágos kert lábában áll a méhcsalád. Egyszerű szalmakásban a zsongó bogár sereg. Szorgalma, munkája leláncolja a kutató ember figyelmét, mert megtalálom magamat az ő életében bűnöm és erényeimmel együtt. Ember embertársában nem képes annyira felfedezni magát, mint a méhcsalád képében. Ott vagyok az örömek és bánatok, indulatok és mérseklétek minden variációjával, a tisztas család és állami élet összes jelenségeivel. Múltán mondja tehát a svéd közmondás: „Ha nem tudod magad felismerni, kezdjed tanulmányozni a méhek életét.“

Minő bölcsesége a Teremtésnek, hogy az emberiség példáját a legtökéletlenebb állatfajba vitte be, hol a fiziológiai életfolyamat eltérése a legszélsőbb pontokban található, míg a lelki élet megnyilvánulásai és az ösztön közötti határvonal determinálásán Pliniusztól kezdve mai napig töri agyát az emberiség, a nagy titok megfejtése nélkül.

Nem lehet csodálni tehát azt, hogy a természet remekének annyi bámulója támad s egy

évszázados visszafejlődésű vidéken a méhészeti kultúrának rövid 4 évi egyesületi működése után kétségtelen jeleivel találkozunk s a méhészet fejlődése az évek sorával együtt szemlétemást halad előre. Az ígétet leköti az embert, a varázs vonza, a példa oktatja s a társadalmi együttműködés feltételeit, indító okait önkéntelenül és észrevétlenül nyeri az, ki egyszer, egyetlen egyszer szánt pár percet egy méhcsalád belső életének megtekintésére. A természeti szépiért lelkesülők immár hatalmas serege él a Székelyföld közepén, kik nem tagadnak meg semmi áldozatot a nemes célért, a méhészet szélesebb körű terjesztéséért, nyujtva ezáltal a földművesnek hasznos mellékfoglalkozást, a tisztviselőnek egy olyan nemes sportot, miben csiszolódik a jellem, akarat, munkakedv és kötelességérzet.

Az 1912. évi méhészeti állapotok.

Az együttműködés kezdetén fellobogó lelkesedéssel állunk még ma is és apostolkodunk, pedig a zászlóbontás óta az elemi csapásoknak megszámlálhatatlan sorozata zúdult reánk. Egyik évet tulszárnyalta a másik s főleg az 1912-iki év volt katasztrófális, mely a méhcsaládok számát, védelmi munkánk ellenére is, felére apasztotta. Ha volt valami ok, ami a méhészettől elkedvetlenítse a tagokat, az 1912. év csapása valóban az volt. A kevés téli élelemmel betelelt családokra nem jött a tavasz éltető sugara, a folyton síró felhők között tört meg az életet lehelő meleg s ráborult a méhcsaládokra a siralom, mely egész éven át tartva, a méhikék panaszos zugása akárhányszor könnyeket hozott az ember szemébe. Alig alig tört egy pár napig tartóan a napsugár a földre, amikor zsongástól hangos lehetett a muskátli kert s a buzavirágos mező, de csak rövid időre, perczekre, órákra, s jött loholó szárnyával a lombhullató ősz, mikor az elcsüggedt

méhész a költővel kellett felsőhajtson:

Elég, hogy őket egyszer elvesztettem,
Ne kényszerits ujonnan vérezni;
Ah, érezd, mely kín ismét veszteni! (Szemere P.)

Nem bontott a virág, nem ontotta nektárát a szírom kelyhe, a méhészt sem meut méheikhez, hogy ne érezze azt a szenvedést, mit az éhhaláltól halomra hullott méhek látása felfakaszt. Irgalmatlan megpróbáltatás nehezült a méhészekre a két katasztrófális év után, mesterséges táplálékkal segítve a még hegedő és életben maradt családokat mentünk a sivár télbe, megnyugodva Isten akaratán hozzá kiálltva fel:

Te hoztad a nagy Minden ezer nemét
A semmiségből, a te szemöldököd
Bonthat s teremthet száz világot,
S a nagy idők folyamit kiméri. (Berzsenyi.)

A tenger csapás, ami szakadatlan egymást utánban omlott a méhészetre, Isten csodája, hogy nem vette kedvét a méhészkedőknek. Megfogya bár, de törve nem, állunk és dolgozunk. Féltreállottak a kislelkűek, küzdenek az erősek és bizók, kiknek a védelmi helyzet s a velejáró érdekes kérdések még fokozták munkakedvüket s így voltunk képesek utját állani a méhészet végleges letörésének, egyesületünk tartalmas munkájával téve lehetővé a vármegye méhállományának fennmaradását a válságos időkben.

Országos mozgalmak.

A csapás az egész országra közös volt. Minden méhészt osztozott benne és tehetetlenül állott a veszélyes helyzet közepette. A szaklapok eddig nem tapasztalt siralmakkal telten közölték az országos elemi csapás nagyságát és veszedelmét, míg aztán sikerült felrázni a haza méhészkedő közönségét s miként a gomba, jöttek létre a mult év során a méhészkörök és egyesületek. Az egyesül-

*) Tiskári jelentés az Udvarhelyvármegyei méhészegyesület 1912. évi működéséről.

elvégezése évszázadokba kerül és végeredményként a Székelyföld felé irányítja a világ csodálatát. Bár a programnak ez a pontja utolsó helyen szerepel, reméljük, hogy elsőrendű feladatot fog képzni.

Az adó- és ipartörvények revíziója humanus eszme, mert annyi már minállunk a régi, az új és jövődéli adó, hogy azoknak nyilvántartása is munkába kerül, hát még lefizetésük mennyi vért, megelégedést, örömet emészt föl!

Őszinte rokonszenvvel köszöntjük a székelyföldi ipari törekvéseket és szívesen veszünk részt a munkában, melynek komolyságára, tettekrekségére és produktivitására elegendő garancia Bernády György főispán eddigi működése és egyénisége.

BELFÖLD.

Báró Daniel Lajos — képviselő. Oklándon az elmúlt hét csütörtökjén, 6-ikán, tartották meg a képviselőválasztást és amint előre jelentettük, a kerület bizalma egyhangulag adta Daniel Lajos báró kezébe a mandatumot, mely egyben fényes czáfolatú szolgált azon sok erőlködéssel terjesztett hazug híreknek, mintha a kerület választópolgársága pártokra volna oszolva, s a választás kimenetele bizonytalan volna. Daniel Lajos br. az ellenzék önjelöltjének 88 szavazatával szemben: 1280 szavazattal nyerte el a mandatumot, ami kétségtelenül impozáns megnyilatkozása a választó polgároknak azon férfiu iránt, ki egész életében a kitartó, fáradhatatlan munkának volt az embere, aki igaz lélekkel és becsületes tiszta multjának és jelenének minden érdemével, kitarításának minden készségével kivette részét a járás derék székely népének minden fájdalmából és őszinte örömmel osztozott minden sikerében.

A választás 6-ikán reggel 8 órakor vette

kezdetét és két szavazatszedő küldöttség előtt délután egynegyed öt óráig nem kevesebb mint 1368 szavazatot adtak le. A választás elnöke Kisgyörgy Sándor vargasi unitárius esperes, a 2-ik szavazatszedő küldöttség elnöke Pál Ferencz oklándi lelkész volt. A választók hosszú székér sorokban vonultak fel s daczára a nagy néptömegnek a legnagyobb rendben folyt le a választás. A választási elnök kevéssel négy óra után hirdette ki az eredményt, amit nagy lelkesedéssel fogadtak.

Nagy okok, kis okozatok.

— A rend felé. — Csak kitartani! —

Székelyudvarhely, márcz. 8.

Az egyesült ellenzék higgadt, előrelátó többsége felülkerekedett a mindenáron botrányokra éhes, terrorista kisebbség fölött s a szociáldemokraták jónak ésszel és becsületes humanizmussal deferált az adott helyzetnek. Megmenekült a magyar parlament azoktól a visszatartó jeleketől, a melyeknek oly sokszor tanui voltunk, s megmenekült az utca azoktól az izgató és véres eseményektől, a mikre mindnyájan sajgó lélekkel emlékezünk vissza.

És most hiába fenyegetőznek és ijesztgetnek azok, a kik ezzel a fordulattal nincsenek megelégedve s az adott helyzetbe sehogyan sem tudnak belenyugodni. A méltóságteljes és impozáns tiltakozás és kivonulás után újra visszatérni a gyerekes sipolás, trombitálás és becsületes undok fegyverezés nem lehet többé, a nélkül hogy a közvéleménynek még az a része is felháborodva forduljon el ez újabb kísérlettől, a mely az eddig jóhiszeműen mentegetni tudta az imparlamentáris hadakozást.

A botrányok korszakának a parlamentben és a parlamenten kívül, reméljük, hosszú időre vége, s tán a tegnapi naptól fog datálódni a magyar parlament kiemelkedése abból a posványból, a mibe az évtizedes obstrukció fullasztotta. Mi nem vagyunk hajlandók ebben a tényben az ellenzék vereségét vagy megalázását látni, s ha a vi-

szonyok úgy fordulnak, hogy némi áldozatot kell majd hozni a végből, hogy az ellenzék, szívében tövis nélkül, foglalja el újra az őt megillető helyet a parlamentben, ezen áldozatokat készséggel meghozandóknak fogjuk tartani.

Ma még ott viharzik a lelkekben a nagy harcra való felkészülés izgalma, s a tufeszült idegek csak hosszabb idő múlva csillapodhatnak le annyira, hogy a kibontakozás minden oldalról való előmozdítására kilátás nyíljon. Hiszünk hogy ez az idő is el fog következni, mert hiszen az eddig történelemből igen mélyreható s az elméket komoly megfontolásra készítő tanulságokat vonhatunk le. A folytonos zaklatások, a végehozzanélküli válságok, az állandóan fenyegető fel-fordulás és a katasztrofális eseményektől való félelem mindent elriasztott: tőkét, munkát, vállalkozókedvet és kitartást. Az a szerencsétlen helyzet, hogy a belpolitikai villongások tetejébe hónapokig tartó külpolitikai veszedelmek torlódtak fejünk felett, a nemzeti erőnkben fájdalmasan érezhető pusztításokat okozott, a melyek hatásai a legszélesebb rétegekbe, az egzisztenciák ezreibe hatoltak be.

Joggal várhatja a tulzaklatott ország, hogy a politikai enyhülésnek legalább a külső tünetei most már megmaradjanak, hogy visszatérhessen a lelki nyugalom, a mely az eredményes munka feltétele, s a bizalom, a mely a gazdasági élet gerincze.

*

Mindenesetre érdekes, hogy a szövetségelt ellezéki pártok körében csak a legutolsó pillanatban sikerült legyőzni a Justh-párt hevesebb tagjainak ellentállását és sikerült diadalra juttatni az Andrássy és Apponyi álláspontját. Végül is a Justh-pártiak nem jókedvvel avagy megelégedéssel, hanem kénytelen-kelletlen, kedvetlenül és csöndesen lázongva, alkalmazkodtak a túlnyomó többség határozatához.

Am az ünnepélyes kivonulás után kicsiny mult, hogy a fegyvertársak össze nem különböztek. Volt egy heves, mindenképpen vérre szomjuzó áramlat, a mely izgatottan hangoztatta, hogy minden elveszett s ezt tűrni és ebben megnyugodni nem lehet. A Justh-pártiak keserűen panaszkodtak

erő s a komoly helyzet felismerése lelkesedést öntött a csüggedőkbe, mindenki mentette, a mi menthető volt. Ma már alig van hazarész, hol a méhészegyletek ne működne, részint védelmi, részint alkotó munkában. Kezdetét vette a belterjes munka, ami által biztosan elérjük az 1700-es évek sikereit s ha nem is tejjel, de mézzel folyó országához rohamosan közeledünk. Az 1912. év folyamán alakult meg a hazai méhészegyletek országos szövetsége s már az alakulás évében a vidéki méhészegyletek támogatásával nyilvánosan lépett fel a nyugateurópai államok előtt a csehországi Bodenbachban tartott nemzetközi versenyben s egyszerre nyerte meg hazánk méhésze részére a művelt külföld rokonszenvét, piacát és pénzét. A szövetség felkérésére mi is készséggel csatlakoztunk és sorakoztunk a versenyre, ami által ismertté tettük zamatos mézünket a külföld előtt. A silány évek tulajdonítható, hogy a nemzetközi versenyen az egyletnek csak 18 tagja vehetett részt, — nagy áldozatok árán. Jutalmunk nem maradt el. A versenyzők mindenike értékes díjat hozott, mézünk Németország, Ausztria, Olasz-, Francia- és Angolország piacán keresett cikkeké vált. Nem vagyunk képesek annyit termelni, mennyit ez országok piacán elhelyezhetünk; — kuriosumkép említve fel, hogy egyik németországi kereskedő cég 25 vagon székely mézre kért kötést az egyesülethez intézett megkeresésében. A szövetség eme működése adja az impulzust arra, hogy hozzácsatlakozva üssünk rést a külföld indolenciáján e vegyünk részt a méz és viasz vámbarczban, mely kérdés az 1912. évi országos kongresszus óta állandóan szönyegen fekszik. E kérdés kedvező megoldása révén jutunk közvetlenebb összeköttetésbe a külfölddel s lesz hasznosítható a méhészkedés, mert a magyar, főleg a zamatos és illó olajakban gazdag székely méznek, mint a versenyek is mutatják, párja a világon sehol nincs.

A magyar méhészet érdekeiért jött össze 1912. év augusztus havában a méhészek serege kincses Kolozsváron, egy országos kongresszus keretében tárva fel a méhészet fejlődése előtt álló akadályokat, sürgetve azok orvoslását, illetve elhárítását. E kongresszuson egyesületünk 50 taggal képviseltette magát. Résztvettünk a tanács-

kozásokban, magam a méhészet egyik legújabb, egyuttal legégetőbb kérdését: a méhlegelők beállítását és javítását tartam elő hosszabb értekezés keretében. A szükséges teendőkre vonatkozó javaslataimat egyhangú lelkesedéssel tette magáévá a kongresszus. A kongresszussal kapcsolatosan országos kiállítás is tartatott, melyen óriási erő megfeszítéssel vehettünk részt a csapásos év miatt. Sikerült a vármegye egyes katalanaiban prosperáló méhészetekből a tagok révén összehozni a mézmennyiséget s tekintélyes számban vonulni fel az országos versenyre is. Sajnos, hogy a kiállításra összehozott mézanyagot vissza kellett adjuk inséges családainknak. A kiállítás fényes eredményéről beszámoltam a nov. 4 én tartott ünnepélyes összejövetelen. Itt csak örök emlékezet okáért említem meg, hogy úgy az egylet, mint a tagok, a legfényesebb kitüntetésben részesültek, mennyiben az egylet 1 nagy arany és 1 bronz, a tagok közül 2 arany, 4 ezüst, 10 bronz éremmel, 36-on pedig díszoklevéllel lettek kitüntetve. A munkásságnak olyan eredménye ez, minőt álmainkban sem remélhettünk a kezdet kezdetén s a minővel 4 évi működés után az országnak egyetlen hasonczélú egyesülete sem dicsekedhetik. A lezajlott év az ország méhészeti mozgalmának egyik legsikerültebb éve, ezzel kezdődik Magyarország opistikájának legújabb korszaka: a méhészeti eszmék nagyarányú hullámozása, mely magával ragadott ezeket és ezeket s ugyanannyi lelkes szív hozta lelkesedését a nagy és hatalmas jövőért.

Az egyesület tevékenysége.

Az országosan megindult mozgalom egyesületünket is nagyobb tevékenységre ösztönözte. Nemcsak győzelmesen vettünk részt a nemzetközi és országos versenyen, de az egyesületi tagok javára helyi érdekekért is megtettünk minden lehetőt. A kétoldali munkásságért áldozatul hoztuk minden anyagi és erkölcsi tőkénket s feláldoztuk minden rendelkezésre álló időnket is.

Méhlegelő javítása.

Egyik legfontosabb tér, hol az egyesületi tevékenységnek érvényesülnie kellett a mult évben, a méhlegelő javítása volt. Égalj, talaj és légköri viszonyaink a vármegyét a középhordású vidékek

közé sorozza, hol állandó, de csekély méretű hordás domborítja ki a méhészet jellegét. Mézünk elsőrendű, zamatos, cukortartalom és illóolajokban gazdagon bővelkedő, mennyiségre azonban kevés, ami kétségen kívül bizonyítja, hogy flóránk ba dusabban mézelő növényzetet kell bevignyünk. A javításnál nem szabad szem elől tévesztünk azt, hogy a méhészet nem önálló ága a mezőgazdaságnak, hanem annak szükségszerűen kiegészítő része, s mint ilyen, a méhlegelő javítás terét sem önállóan, hanem a mezőgazdaság keretében kell keresnünk. El kell jöjjön az időnek, mely felismerésre bírja egykor a mezőgazdákat, hogy *Udvarhely megye mezőgazdaságának a takarmány termelés lehet a gerincze* s ez alapon egy virágzó állattenyésztés fog kifejlődni, egyszerre szüntetőn meg a panaszokat. Mikor a gazdasági közvélemény ilyen irányban változik, önként jön vele a méhlegelő javításának kérdése, és a gazdagon jövedelmező méhészet. Ezen cél szolgálatába szegődünk, mikor az egyesület tagjainak kedvezményes áron 5 mm. baltaczim, 4 mm. luczerna, 3 mm. bükköny vetőmagot utaltunk szét, de nem feledkeztünk meg a virágos kertekről sem s a virágkertekben szépen diszljó 14féle virágmagból teljesen ingyen 250 adagot, 100 drb. méhfű palántát, azonkívül 3000 drb. ribizli tövet, 4000 drb. akác csemétét s igen csekély áron 5000 drb. gledicsiát, féláron 116 drb. japánakácot bocsátottunk a tagok rendelkezésére. A legelő javítás munkáját a jövőben is fokozott mértékben kell felkarolja az egyesület s tervünk, hogy a mézelő növényzet megismertetése végett a tavaszon egy határjárással egybekötött vál. ülést tartunk, amikor a rétek, legelők javítását, gyógynövények termesztését illető kérdésekkel is foglalkozni fogunk. Gondoskodott az elnökség, hogy az 1913. év tavaszán is virágmagvak, hárs, gyümölcsfák álljanak a tagok rendelkezésére, míg a takarmánynövény vetőmagvakat a gazdakörök útján kedvezményes áron kapják a méhészek. Általános óhaj tárgyát képezi, hogy Székelyudvarhely határában egy minta legelő állítsák be, mi csak úgy volna lehetséges, ha abban az egyesület nemcsak a tagoktól, de a kormánytól is támogatást nyerne.

(Vége köv.)

hogy az egész eddigi ellenzéki akció kárba vett s hogy főképpen az ő pártjuk tönkre van téve.

Egyébként pedig az ellenzéki pártok nyomtalanul hangoztatják, hogy az éles harcra folytatni fogják. Ez az álláspont a legerősebben jut kifejezésre *Andrássy Gyula* gróf nyilatkozatában. *Andrássy* gróf így szól:

— Ugy állítják be a dolgot (erre különben el voltunk készülve), mintha az ellenzék letett volna az éles harcra, s rátért volna arra az utra, mely visszavezeti a normális tárgyalások terére. Rendkívül csalódnak, ha (a mit különben kétkel) valóban úgy látjuk a helyzetet. Az ellenzék folytatni fogja a legélesebb harcra — úgy és ott, a hol s a hogy a momentán helyzetben jónak s célravezetőnek látja, úgy a parlamentben, mint a parlamenten kívül, de mindenesetre csakis az eddigi célzattal. Nem pedig úgy, hogy normálisan részt vegyen a munkában s elfogadja a Háznak Tisza és Lukács által való vezettetését.

Azt beszéljük és írják, hogy *Andrássy* gróf az ellenzéki bizottságban azzal döntötte el a követendő taktikáról folytatott vitát, hogy föltétlenül biztosnak mondotta a kormány és a rendszer bukását. Ezzel nagy hatást ért el.

Azonban erre vonatkozóan *Héderváry Károly* gróf nyilatkozván azt mondja: nem érti, hogy *Andrássy* gróf honnan veszi ezt az értesülését. A munkapárt egységes s kilépett tagjai is vissza fognak térni a választójog elintézése után. Miért bukna a rendszer? — kérdi *Héderváry*, a ki azután hozzáteszi, azt sem tudja megérteni, hogy *Andrássy* mire alapítja ebbeli kijelentését is, hogy a kormány megbukott. Konstatálnunk kell hogy a munkapártban egyáltalán uralkodó az a fölfogás, a melynek *Héderváry* gróf adott kifejezést. A kormánypárt egyáltalán biztatónak és kedvezőnek itéli a maga helyzetét s ezt olyképpen fejezik ki: hogy ha az eddigi nehézségeket túlélték, a következőkkel is meg fognak birkózni valahogy.

KÖZIGAZGATÁS.

A képviselőválasztók névjegyzéke. Mint jeleztük, *Lukács László* miniszterelnök mint belügyminiszter valamennyi központi választmányhoz rendeletet intézett, a melyben megállapítva azt, hogy az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének évenkénti hivatalból való kiigazításához szükséges munkálatok minden év márczius hónapjának első napjaiban indítandók meg, elrendeli, hogy mindamaz intézkedéseket, a melyek az 1914. évben érvénnyel bíró névjegyzék elkészítéséhez szükségesek, az előírt határidők pontos betartása mellett tegyék meg. A miniszter rendelete alapján *Dr. Paul Árpád* főjegyző, h. elnök intézkedett, hogy a megyei választmány ülésre jöjjen össze, melyet 3-ikán délután tartottak meg. A választmány határozata folytán nyomban megkezdik a jövő évre érvényes választói névjegyzék összeállítását, még pedig a belügyminiszter rendelete értelmében egyelőre a régi törvény alapján.

TANÜGY.

Analfabeta tanfolyamok vizsgái. A népnevelési egyesület által rendezett analfabeta tanfolyamok záróvizsgáját *Hajdu Ferencz* kir. tanfelügyelő kitűzte. Székelyudvarhelyen a cigány analfabeták vizsgája ma d. e. 8 órától kezdődőleg tartatik meg, Székelyszentkirályon pedig márcz. 15-én a hazafias ünnepély megtartása után fogják bemutatni ismereteiket a már nem analfabeták. Vizsgákat a kir. tanfelügyelő vezeti s vizsgálat végén megejti a képesítést. A sikert felmutatók bizonyítványt és értékes jutalomkönyvet nyernek, mit az Orsz. Közművelődési Tanács küldött ki-osztás, illetőleg jutalmazás céljára.

Áll. el. iskolák gondnoksága folyó hó 5-én *Soó Gáspár* elnöklete alatt rendes ülést tartott, melyen tudomásul vették és elfogadták *Gyermes Mihály* és *Madarász Veronika* igazgatóknak a múlt tanévről benyújtott iskolai számadásait. A gazd. ism. iskola gyakorlóterületén a kertészet beállítására s a terület felszerelésére a kirendeltséget kéri. Megállapították az iskolalátogatás rendszerét s a gondnoksági tagokat iskolalátogatásra beosztották. Több szegénysorsu gyermek felvételi díját elengedték s a ruhátlanoknak a felmentvény megadták. Az egyhuzamban való tanításnak jövő évben való fenntartásáért a miniszterhez felterjesztést intéznek. Az iskolának két tanteremmel való szaporítása indokolt lévén, kéri a városi képviselőtestületet, hogy az óvoda felé a folyó év nyarán, az iskolaépítésre engedett összeg terhére egy emeletet építtessen fel. Még több kisebb iskolai ügyeket intézett el a gondnokság.

Magyar rabszolgák Amerikában.

— Kivándorlóink figyelmébe. —

Székelyudvarhely, márc. 7.

A magyar országgyűlés kivándorlási bizottsága már elfogadta a szerződést, a melylyel az Austro-Americana Line is engedelmet kap, hogy kivándorlókat szállítson Magyarországból Amerikába. Még némi huza vona van a Pool és a Canadian Pacific Railway hajóstársaság között, de nemsokára ez is békésen elintéződik, és akkor a világ minden hajóstársasága újra ráveti magát a legteljesebb erővel a leghasznosabb kivándorlási anyagra: a magyar munkásra.

Az Austro-Americana szerződése nemsokára a parlament elé kerül. Most, az utolsó pillanatban, mielőtt ezt a szerződést az ország törvényhozása elfogadja, olyan megdöbbentő és irtózatossággal szolgálhatunk, hogy lehetetlennek tartjuk a szerződés megszavazását.

Egy óriási világszövetség prédája ez a föld, a globus minden tájáról idefigyelnek a kivándorlási ügynökök, mert itten van a legjobb piac, innen kerül ki a legjobb munkásanyag, a mely szorultságában olyan munkát vállal, a melyet a világ egyetlen része sem végez el. A magyarországi kivándorlók odakint a megdöbbentő forgatagban magával tehetetlen és szinte beleszedül a baromi munkában a mely felemészti minden erejét és leheretlenné teszi, hogy újra ember lehessen.

*

Egy kiváló tehetségű magyar ember: Huszár Géza nemrég tért vissza a kanadai hó- és jég mezőkről. Ő adta elő erre vonatkozó tapasztalatait.

Huszár Géza meglátogatta a Dominion Works igazgatóját, a kivel már régebben összeköttetésben állott és aki nem tudta róla, hogy magyar. Szóba került az üzleti és munkáviszonyok és a beszélgetés során Huszár megkérdezte, hogy milyen nemzetből kerülnek ki legjobb munkásai. Az igazgató így felelt:

— Legjobban a magyarok dolgoznak, igen kitartó, hű munkások, bár még ötezret hoznának ide Magyarországból!

Ebből a kijelentésből is látható, hogy milyen fontos a magyar munkás odakint és hogy a hajóstársaságok nemcsak viteldíjat kapnak minden egyes kivándorló után, hanem még külön jutalékot a gyártól, a hova a munkás elszereződött.

Huszár Géza ezután meglátogatta a gyárat, hogy munka közben, szemtől-szembe lássa a magyarokat.

— Még most is összeszorul a szívem és a legmélyebb szájalom fog el, — meséli Huszár — ha arra a képre gondolok, a mely felém tárult, a mikor a gyár olvasztójába léptem, a hol csak magyar dolgozik. Az olvasztás életsorvasztó munkáját végzik a magyarok. Valami foszforos vegyi anyagot használnak ehhez a munkához és ez a foszfor leeszi a munkásokról a bőrt is. Csak néhány másodpercig viselhettem el a rettenetes,

fojtó kipárlógást, azután bódultan zuhantam ki a szabadba. És a szegény magyar páriák órák hosszat kénytelenek bent maradni s csak néhány pillanatra mehetnek ki a szabadba. Már maga a foszfor vastag, nehéz gőze is elviselhetetlen, de ez mind semmi az aczélpokol forrásához.

Az olvasztó padlója hatalmas vaslemezekből van összeácsolva, és hogy a fehérren izzó aczél ne hűljön ki, a padló alatt is fűtenek. Ugy hogy a munkások egy gőzölgő, tüzes kályhában dolgoznak. Irtózatossá még rá gondolni is! Vastag talpu faczipókban járnak, hogy a talpukról ne égjen le a bőr, de lábuk még így is puffadt és vörösré főtt.

A gőzölgő, forró kemenczében ruhát hordani persze lehetetlen, csak egy rongy van az ágyékuk körül, a meztelen alakokról dül a izzadság és mikor már nem bírják, mikor már közel vannak az ájuláshoz, egy korty pálinkával üditik fel magukat. Beszédbe akartam egyeledni velük, de csak a köszönésemet fogadták, azután ki kellett rohannom, nem bírtam tovább a pokol atmoszféráját. Majdnem sírva fakadtam! Ime, mi lett a mi szép, izmos, szálas parasztleányeinkből. Most értettem csak meg az igazgató dicséretét, most értettem csak meg a kivándorló társaságok harcát, a mely a magyar munkásokért folyik.

Erre a munkára sehonnan sem kapnak embert, csak ebből a szerencsétlen országból. Az olvasztóban csupa magyar van és csupa magyar van ott is, a hol az izzó aczéltömböket vasuti sinekké huzzák ki. Mint az ördögök sivitása, úgy repül ki a tüzes, izzó sin, csak egy rossz mozdulat és rögtön lemett a lábát. Innen viszik a kórházakba a legtöbb áldozatot...

*

Az Egyesült-Államokban Carnegie poklában, fent északon a Dominion Works gyilkos levegőjében, vas- és szénbányákban, halálos lehelettel és lázkat tenyésztő rovarcsipésekkel teli erdőirtásoknál mindenütt magyar munkások dolgoznak. Emberek, a kiket ügynökök csábitanak ki, ügynökök, magyar emberek, a kik drága pénzt kapnak a hajóstársaságoktól, a gyárvezetőkötől, a kik mint a betanított ökrök vezetik fel társukat a vágógép hidján és a mikor felérnek, félrekanarodnak, az utánuk jövő barom pedig megy be a kések közé a halálba.

*

Székelyudvarhelyről, mint értesülünk, e hó végével több mint harmincz kisiparos szándékozik kivándorolni Amerikába. Kérdésünkre így nyilatkoztak:

— Nincs itt pénz, nincsen megélhetés — kénytelenek vagyunk kivándorolni, mert Amerikában van munkaalkalom, s így van kereset.

... A fentebb elmondottak ezt csakugyan igazolják is.

HIREK.

Székelyudvarhely, márcz. 9.

Külföldi vélemény a magyar tanítók fizetésrendezéséről. A Bécsben megjelenő Beamten-Zeitung legújabb száma behatóan foglalkozik a magyar tanítók fizetésrendezésével. Részletesen ismerteti a javaslatnak bizottsági tárgyalását, a tanító-egyesületek országos szövetségének emlékiratát a különböző küldöttségek részéről a miniszter elé terjesztett kívánásokkal. Egy másik cikk párhuzamot von az osztrák tanítószágnak nyomorúsága és a magyar tanítóknak mai helyzete közt és szószerint ezt mondja: „Gratulálunk a magyar tanítószágnak, ehhez a rendkívüli sikerhez és Zichy gróf miniszterükhöz, a ki érdekeiket olyan melegen felkarolta, teljesen méltányolva azt a követelményt, hogy csakis az anyagi gondoktól mentes tanító képes azoknak a nagy föladataknak a teljesítésére, a melyeket ország és állam jogosan támasztanak vele szemben.”

Márczius 15-ike.

— Gondolatok a nagy évfordulón. —

Hatvanöt évvel ezelőtt egy nagy elhatározásokra képes hatalmas nemzedék határozott, bátor föllépésével valóvá tette mindazt, ami a lelkekben néhány évtized óta forrni kezdett s mint ki nem fejezett vágy élt milliók keblében. A februáriusi párisi forradalom szele alig érintette hazánkat, s azonnal megvalósultak a nemzet vágyai: a szabad sajtó, a törvényelőtti egyenlőség, a jobbágyság felszabadítása, a népképviselő, a miniszteri felelősség, a köztelhiviselet.

És ma újra óriási munka vár a nemzetre. Egy nagy, fekete, szomorú hajónak a képe tűnik föl előttünk, mely ezer meg ezer embert szakít el a haza kebléről s szállít távol világrészebe. A fumei kikötőbe a newyorki kikötő büszke szoborkoloszsusa pendantjával a fiait sirató Rákhel szobrát kellene fölláztatni; nevet sem kellene rávésetni, mindenki tudná, mit jelentene. Talán most is rakodik a hajó, talán már rendezkedik fedélközén a sok elbusult magyar, fekvőhelyet keresve magának, hozzátartozóinak. Lehet, hogy ugyanakkor, mikor itt a hazában fölhangzanak a Nemzeti dal versszakai, csöndesen megindul a hajó, magával vivén a nemzet egy darabját. Ezt a hajót kell mindenáron leszerelni, fölőssé tenni.

Egészen új márcziusi pontokat lehetne összeállítani a fontos teendőkből, melyek közt van a már említettek kivül a gazdasági önállóság biztosítása, továbbá a szociális és kulturális törvényeknek már bejelentett sorozata. Mindez méltán sorakozik az 1848-iki tizenkét ponthoz. Mikor tehát a magyar nemzet ebben az esztendőben márczius tizenötödikét ünnepli, kétfelé kell vetnie tekintetét: a közelmúlt, mely összetartásra, egyetértésre, energiára és előrelátásra int és a közel jövőre, mely az alapvető, korszakos fontosságú feladatok egész tömegével várakozik rája. Ugy alapítja meg a nemzet jövőjét, hogy a közelmúlt tanulságait kihasználja és a közeljövő feladatait megoldja.

*

A reform. kollegium ifjúsági Petőfi önképző-köre márcz. 15-ikén 11 órakor a következő sorrenddel tartja meg emlékünneplését: 1. Kossuth induló, Németh I.; játsza az ifj. zenekar. 2. Erős hit, Ábrányi E.; szavalja Farkas László VII. o. t. 3. Marseillaise, Rouget de L'Isle; énekl az ifj. énekkar. 4. Ünnepi beszéd, írta és elmondja Felvart Béla VIII. o. t. 5. Egyveleg „Bank-bán”-ból, Erkel F.; játsza az ifj. zenekar. 6. Sir az erdőben, Rákosi V.; előadják: Hofmann Z. VII. o. t. (utas). László Tibor VIII. o. t. (idegen). Dankó A. VIII. o. t. (őreg molnár). 7. Csata dal, Petőfi-Lányi; énekl az ifj. énekkar. 8. Szondi két apródja, Arany-Révfy; szavalat harmonium, gyermekkar, sopran és alt szóló kísérettel. Szavalja Bakk Elek III. o. t. (Ali küldöttje). Szondi két apródja: Geszt Zoltán IV. o. t. (sopran). Jeszenszky József IV. o. t. (alt). harmoniumon kíséri Kassai László VII. o. t. 9. Záróbeszédet mond, s a Gidófalvy ösztöndíjakat kiosztja Göncsi Lajos, igazgatótanár. 10. Himnusz, énekl a közönség.

*

Az áll. főreáliskola 10 órakor tartja ünnepélyét az alábbi műsorral: 1. Hymnus. énekl az ifj. vegyeskar. 2. Beszéd, tartja Benedek Elek 8. o. 3. Batthyány induló, előadja az ifj. zenekar. 4. Szaval Zipser László 5. o. 5. Air, Kőszegi Sándortól, előadja az ifj. zenekar. 6. Márczius 15-i glosszák, tartja Szántó Dénes 8. o. 7. Madár fiához, énekl az ifj. énekkar. 8. Végső napokon, jelenet a rodostói életből. Írta Solymossy László 8. o. Előadják: Szántó Dénes 8. o. (Rákóczi), Gyarmathy Endre 8. o. (Mikes Kelemen), Metz Gyula 8. o. (Bercsényi Miklós).

*

Az áll. kö- és agyagipari szakiskola Zsolnay Vilmos önképző-köre délelőtt fél 9 órakor tartja hazafias ünnepélyét. Műsor: Hymnus, énekl az ifjúság. Megnyitó, tartja Varga Ferencz 4. o. t. Petőfi és Jókai, szavalja Stuhlreiter Antal 4. o. t. Ünnepi beszéd, tartja Ürmösi Géza ifj. elnök. Talpra magyar, szavalja Csiki Károly 4. o. t. Felolvasás, tartja Gabay László 3. o. t. 15-ik márczius 1848, szavalja Bell József 3. o. t. Szózat, énekl az ifjúság. A szülőket és közönséget ez uton meghívja az Igazgatóság.

Közgazdasági szakelőadások.

A marosvásárhelyi Kereskedelmi iparkamarától vettük a következő felhívást:

A székely ipari miniszteri kirendeltség külső álló szervezése alkalmából a kamara a közgazdasági kérdések tisztázása végett szakelőadások rendezését határozta el.

E szakelőadások f. é. február 21-én már kezdetüket is vették és kéthetenként ismételtetnek. Az előadásokat két órán át vita követi, minek czélja az, hogy az érdekeltség köréből többek hozzászólása után tisztázódjék és kialakuljon a felvetett kérdésekben a közvélemény, melyre a székely ipar és kereskedelem fejlesztésének ügye támaszkodhatik.

Tekintve, hogy a közönség időszerteinek tartja a kezdeményezést s már az első vitaestély alkalmával, melynek előadója Köllő Ignác marostordavármegyei alispán volt, nagy érdeklődést tanúsított, kötelességünk adódott, hogy Székelyföldön szerte hírül adjuk és fölkerjük a kultura és közgazdaság illetékes vezető tényezőit, hogy ebben a mozgalomban részt venni szíveskedjenek.

Hálás köszönettel vesszük, hogy ha aktuális helyi kérdésekről tájékoztatni s Marosvásárhelyen kívül álló tényezők is előadások tartására vállalkozni méltóztatnának. Amennyiben azt tapasztaljuk, hogy a Székelyföldön megfelelő érdeklődés nyilvánul, szívesen kiterjesztenők a mozgalmat és elmennénk más székely városokba is előadások tartására, vagy meghallgatására.

—

Konferencia-beszédek. Jelentettük, hogy Szentiványi Károly rátóti prépost a helybeli Oltagregylet tagjai részére konferencia-beszédek tart. Erre vonatkozólag most az egyesület elnöksége közli, hogy ezen beszédek folyó hó 12, 13., 14. és 15-ikén lesznek megtartva a róm. kath. fővelő intézet kápolnájában és pedig nők részére délután fél 3 és fél 6 órakor, férfiak részére este fél 8 órakor. A konferencia-beszédekre az érdeklődő közönséget is szívesen látják.

Az Udvarhelymegyei Népi- és Népnevelési Egyesület f. hó 10-én d. e. 11 órakor Székelyudvarhelyen, az áll. el. fiúiskola tanácskozó termében igazgató választmányi ülést tart.

Egy székely ember sikere. Egy évtizednél is több idő telt el, hogy Pál Ernő polg. isk. tanár Székelyudvarhelyről elkerült a nagy alföldre. Az erdőkoszorúza bérczek hazájából az alföld homoktengerébe átültetett férfiú úgy látszik megküzdött az átültetés minden veszedelmével, amint azt az Oroszházán megjelenő lapokból olvassuk. A sokunk emlékében kedvesen élő férfiúról ugyanis a következőket írják: „A vallás- és közoktatásügyi miniszter az orosházi állami polgári iskola érdemes igazgatóját: Nagy Lajost szakfelügyelővé történt kinevezése folytán az igazgatói teendők alól felmentette s az iskola igazgatásával Pál Ernő polg. iskolai tanárt bizta meg tegnap érkezett rendeletével. Pál Ernő igazgatói megbízatása a legnagyobb örömmel tölt el bennünket, mert az ő tanári működése, közéleti szereplése már eddig is díszére vált az orosházi polgári iskolának s hisszük, hogy mint igazgató az ő nagy szervező képességével és kiváló pedagógiai tudásával még növelni fogja az orosházi polgári iskola jó hírét. Cikket lehetne írni a Pál Ernő tanári és közéleti munkásságáról, de legyen elég csak azt megemlítenünk, hogy Oroszházán ő szervezte a kereskedő tanoncz iskolát, ő hozta rendbe az iparos tanoncz iskolát s ő alapította meg a szabad liceumot, melynek hetenkénti előadását társadalmunk minden rétegéből több százan látogatják. Épen az orosházi szabad liceum megalapítása körüli érdemeinek elismeréseképp érte már régebben az a kitüntetés, hogy a vármegye sok neves tanfőrfiai közül a „Békésvármegyei Közművelődési Egylet” titkárává választották. A mindenképpen érdemes tanár igazgatói megbízása nemcsak közönségünkben, hanem az egész vármegyében örömet fog kelteni.”

Erdély és a választójog. Kisküküllő-vármegye közgyűlése Pálffy Ferencz indítványára elhatározta, hogy felirattal fordul a képviselőházhoz és kéri a választójogi javaslatnak az erdélyi magyarságra nagy veszélyeket magában rejtő pontozatainak módosítását, illetve kéri fogja, hogy Erdély számára a magyarság érdekeit szem előtt tartó külön választójogi javaslatot dolgozzon ki a kormány.

Analfabeták Udvarhelymegyében. Ki hinné el, hogy a kulturával még mindig hadilábon állunk. A rideg számok bizonyítanak. A legújabb népszámlálási adatok szerint Udvarhelyvármegyében 124,173 lakos találtatott. Ebből írni, olvasni tud 72,397 lakos. A lakosság számából leütve a 6 évnél kisebb koru gyermekek számát, akik minden bizonnyal analfabeták, ezek száma 19,345, marad analfabeta — 6 évnél idősebb egyén — 32,431. Ennyi Udvarhelyvármegyének az analfabetája. A szomorú valóságban azzal vigasztalhatjuk magunkat, ha ugyan vigasztaló, hogy a tudatlanság sötétsége a többi székely vármegyében még nagyobb méretű. Marostordában 84,197, Csikban 49,544, Háromszékmegyében 41,544 analfabeta találtatott.

Ösztöndíjak. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter most bocsátotta ki több ösztöndíj kiosztására vonatkozó pályázati hirdetményt. A rendszeres ösztöndíjak közül kiosztásra kerül 5, egyenkint 1000 K és 5, egyenkint 700 K ösztöndíj az arra szorult magyar középosztálybeli családok fiugyermekei számára.

A Nőegylet teaestélye a múlt szombaton az előző évkeihez méltó szép anyagi és erkölcsi sikerrel folyt le. A vármegyei ház fényesen világított és jólfűtött díszterme barátságos levegőjével, szépen terített asztalaival és az ezek körül sürgölődő urhölgyekkel oly kedves, jól eső képet nyújtott, a melyet a farsangnak egyetlen mulatsága sem s el kellett ismernünk, hogy a teaestély mulatságaink koronája, melynek meghitt, fesztelen hangulatát és kedélyét más mulatságainkban ilyen mértékben feltalálni nem lehet. Nem is csoda hát, ha a hajnali órákban a jó kedv és a táncz viharzott és a mulatság még reggel hét óra után is folyt s tán tovább is folyt volna, ha a nappal nem kényszeríti hazamenetelre a jókedvű társaságot. Mindezt látni, benne részt venni és élvezni jó volt, de bizonyára vajmi kevés embernek juthatott ott eszébe, hogy milyen tenger sok, önzetlen és buzgó fáradozásnak kellett megelőznie az estélyt s milyen éber figyelemmel kellett őrködni azon mindentekintetben, hogy az a szép siker biztosítva és elérve lehessen. Hanem most, a mulatság után annál nagyobb elismeréssel adózik a közönség a rendező elnökségnek, de kivált az egész estély főrendezőjének, mondhatni lelkének, Homolay Lajosné urnőnek, azért a kedves kedélyes mulatságért, melynek emléke a jövő évi teaestélyig el fog kísérni.

Az estély anyagi oldalát illetőleg a következő sorakat vettük: Az estélyen felszolgáló urhölgyek és lányok a hozzájuk befolyt ételek és italok árában beszolgáltattak: Robonyi Mariska, Solymossy Annuska és Lola 73-70 K, Kovács Ilus, Margit, Perzsi és Nagy Berta 52 K, Kassay Erzsike és Robonyi Piroka 11-30 K, Pál Mariska és Br. Orbán Ella 28-50 K, Zsigmond Gertrud levelezőlapokból 26-34 K, Székely Manczi és Gyertyánosi Etus 28-20 K, Lántzky Lela és Buba 23-40 K, Frank Rózsi, Doróczi Margit és Császár Mariska 19-20 K, Dollai Róbertné, Szabó Andrásné és Dr. Borosnyay Pálné fekete kávéból 41-86 K, Esztogár Bálintné, Dr. Válenkaik Ferenczné és Dr. Vass Lajosné cukrászdából 87-92 K, Persián Jánosné, Becsek Aladárné és Szakács Zoltánné teából 6-60 K, Szabó Istvánné, Dr. Solymossy Lajosné szivarból 45-28 K, Szalay Mariska 24-10 K, Dr. Burnáz Imréné és Gáspár Boldizsárné fagyaltból 39-40 K, Tamás Ilonka és Holzmann Berta borból 73-80 K, Félégyházi Antalné, Dr. Kassay Albertné és Duka Lajosné sültből 19-60 K, Sylvester Andorné, Biró Istvánné, Laukó Lenke, Szöllösi Irén, Kocz Mariska és Mezey Nellike pezsgőből 565 koronát. Fáradozásukért fogadják az egyet hálás köszönetét. Köszönetet mond az egyet az alispán helyettes urnak a terem átengedéséért, a városi Tanácsnak a fűtés ingyenes szolgáltatásáért; Szabó Istvánné és özv. Heitz Vil-

mosné urasszonyoknak természetbeni adományai-kért, Sükösd Miklós és Barkóczy Albert vendéglős uraknak asztal és evőeszköz ingyenes kikölcsön-zéseikért.

Az estélyen felülfizettek: Ugron János főispán 16 K, Szöllősi Ödön 15 K, Bakóczy Károly 10 K, Gyárfás Pál 8 K, Révffy Zoltán 5 K, Hirsch Rudolf 5 K, Homolay Lajosné, Szentkirályi Kálmánné, Hirsch Hermann, Szabó Endre 3—3 K, Barabás András, Balázs Sándor 2—2 K, Balázs Sándor, Koncz Ármán, Hargita Nándor, Weber Ernő, Marát József, Egyed Balázs, Esztergár Bálint, Pál János, Szalay Mariska, Dr. Urbányi István és Flórián Kristóf 1—1 koronát. Az egyesület ehelyen mond érte köszönetet. Itt említjük meg, hogy az estély tiszta jövedelme 603 K 62 fill.

Eljegyzés. Dr. Olasz Péter ügyvéd eljegyezte Gáspár Irénkét.

Az Iparfejlesztő bizottság f. hó 12-ikén délután 4 órakor Ugron János főispán elnöklésével ülést tart.

Vívóverseny és akadémia. A múlt vasárnap délután a Budapest-szálló színháztermében Szánthay vívómester, két hónapra terjedő vívóiskolájának méltó befejezéséppen sikerült vívóversenyt és akadémiát rendezett, a közönség élénk érdeklődése mellett. A versenyben Zágoni Gyula, Csánády György, Huszár B., Jakabos Gy. és Konerth Gy. középiskolai tanulók vettek részt. Az első díjat a zsüri, melynek elnöke Haán Béla kir. törvényszéki elnök volt, Huszár B.-nak ítélte, mint a legtöbb volt-ot (12) adónak; a formai vívásban az első Csánády György lett 9 voltal. A versenyben több résztvevő is ezüst érmet kapott. A versenyek után egy hatos csoport tetszetős iskola vívást mutatott be, mely után az akadémia vívás következett, melyben a mester, továbbá Blettinger Károly százados, Sebess József és Szabó Ferenc tanárok, Benedek Lajos banktisztviselő, Dr. Majthényi Miklós orvoséki ülnök, Fejér tiszthelyettes, Kovács István erdőmérnök vettek részt és úgy formában, mint volt-ok számát illetőleg általános tetszést váltottak ki. A verseny eredményeinek kihirdetése után a közönség emelkedett hangulatban oszlott szét.

Műsoros előadás. A Polgári leányiskola tantestülete és ifjúsága ma vasárnap délután 5 órakor a Budapest-szálló színháztermében tartja meg nagy műsoros előadását. A tartalmas és izlősen összeállított előadás iránt érthető nagy az érdeklődés s az bizonyára a hozzáfűzött várakozásnak megfelelőleg fog lefolyni.

Az agyagfalvi Székely- emlék végrehajtó bizottság folyó hó 10-én (hétfőn) délután 5 órakor a megyeház kistermében Soó Gáspár elnökletével gyűlést tart, melynek egyetlen tárgya: az emlék kivételére vonatkozó előzetes intézkedések megtétele.

A Zalogkölcson intézet a részvényesek élénk érdeklődése mellett tartotta márcz. hó 2-án közgyűlését. Az igazgatósági jelentést, mely változta az elmúlt év szomorú pénzügyi viszonyait, a közgyűlés elfogadta, az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta. Az évi tisztyanyeremény 27,807 K. 04 f.-ben állapított meg, melyből részvényenként 13 K. lett osztalékul megszavazva; a tartalék-alap javára 2923 K. 70 fillért, jutalékokra 6350 K.-át, jótékony célra 200 K.-át adtak, jövő év számlájára átviteltet 2733 K. 34 fill. Megválasztottak aligazgatóknak: Bíró Áron, igazgatósági tagoknak: Barcsay Károly, Bíró István tanár, Bálint György, Lányi Imre, Simó Mátyás, Lukácsffy József, Péter József és Pap Z. Endre; felügyelőbizottsági tagok Barabás András, Hegyi Péter, Dr. Macskássy Ignác és Tassaly Lajos lettek.

Szabad liceum múlt vasárnapi 10-ik előadását Dr. Borosnyai Pál ügyvéd tartotta meg. Előadásának tárgyát a mindennapi életből merítette s a gyakorlati jogesetek czimvel több oldalu, főleg az iparosok és kereskedők életkörülményeinek bejárását maga után vonó helytelen eljárásokat, üzletköteseket. Gyakorlati előadását meleg érdeklődéssel hallgatta meg a közönség. Előadás után Joó Mihály iparos ifju szavalt a Szerelmes tenger Petőfi S. költeményét, majd Hodgyai László adta elő Petőfi S. A nemzethez című hazafias versét. Ugy az előadónak, mint a szavalónak Gál Imre bizottsági jegyző mondott szíves köszönetet. Mai előadást a sokaság helyen és időben Bodnár Lajos főreáliskolai tanár tartja. Felhívjuk az előadásra a közönség figyelmét.

Kézrekerült betörők. Hirt adtunk arról, hogy a múlt hónap 20-ikán Vasláb, csikmezei községben elfogott és országosan körözött Lakatos Sztójka János és György notorius betörőket elfogták s ide Székelyudvarhelyre szállították. A híres tolvajoknak sikerült a kifáradt csendőr mellől megszökni s bár nyomban széleskörű nyomozást vezettek be, mind a tegnapi napig sikerült elbujni a derék kakastollas legények szemei elől. Tegnapi azonban, egy pár időközben eszközölt sikerült betörés után, Aranyosgyéresen kézrekerültek a jómadarak. Gondoskodás történt, hogy a nagy hírnévre szertett gaz cigányok ellátása most lehetetlenné váljék.

Halálozás. Egy kedves jó leány hunyta le szemeit. Simó Margitka életének tavaszán, 16-ik évében, m. hó 28-ikán Kolozsvárt hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult szelid lelkű kis leányt a múlt vasárnap helyezték örök nyugalomra a kolozsvári sarkertben. Halálával szülőit: Simó Mátyást és nejét szül. Papp Annát, Magdolna, Mária és András testvéreit, öz. Papp Ödönnét és öz. Simó Ferencznét, mint nagyszüleit, öz. Mentovich Gyulánét, Dr. Simó Balázst, mint nagynénjét, illetve nagybátyját, öz. Papp Jánosné szül. Felső-Moys Margitot, mint keresztanyját borította gyászba. Emléke legyen áldott.

Nyilvános elszámolás. A Jótékony nőegylet imént tartott közgyűlésén az egyesület tevékeny pénztárnoka, Bíró Sándor koll. tanár, betegsége folytán akadályozva volt a megjelenésben s így jelentését akkor nem tehette meg. A közgyűlés akkor úgy határozott, hogy az egyesület 1912. évi pénztári számadása hirlap útján adassék a közönség tudomására. Ennek folytán Bíró Sándor egy. pénztáros felkérésére azt a következőkben közöljük:

Számadás a székelyudvarhelyi Jótékony nőegylet 1912. évi pénztári forgalmáról. *Bevételek:* 1. Múlt évről átjött pénzkészlet 687-34 K. 2. Tak. pénztárból 1911. évi II. félévi kamat 555-16 K. 3. Öz. Kovács Györgyné kötvényének befizetése 12 K. 4. Tak. pénztári kamat 1912. év I. félévre 508-98 K. 5. Tagsági díjakból és a kötvények kamata 286-76 K. 6. Három fillérestély jövedelme 96-01 K. 7. Két multság jövedelme 400-86 K. 8. Gyűjtésből a szegény gyermekek felruházására 332-54 K. 9. Adomány (Szabó Ilona és a Pénteki asztaltársaságtól) 28-80 K. 10. Tak. p. tőke kamata 1912. évi II. félévre 597-19 K. Összesen 3505-64 K. Ebből múlt évről átjött készlet, kamat és kötvény befizetés 1254-50 K. Valóságos jövedelem 2251-14 K. — *Kiadások:* 1. Rendes segély a házi szegényeknek 782-14 K. 2. Rendkívüli segély 325 K. 3. Szegény gyermekek felruházására 627-20 K. 4. Egyleti szolga fizetése 120 K. 5. Tagsági díj az Orsz. Nőegyletnek 4 évre 40-20 K. 6. A vármegyei hajdunak terem fűtésért 10 K. 7. Postadíj 2-26 K. 8. Tőkésítés a tak. pénztárba 700 K. Összesen 2606-80 K. Ebből tőkésítés 700 K. Tényleges kiadás 1906-80 K.

Vagyonskimutatás 1912. december 31-én; 1911. évről átjött vagyon 23320-50 K. 1912. évi közgyűlés Bajna Ferenczné és Gergely János kötvényét törölte 20 K. Marad 23300-50 K. 1912. évben bevétel 2251-14 K. Együtt 25551-64 K. 1912. évben kiadás 1906-80 K. Marad vagyon 23644-84 K. Ebből: Kötvényekben van 46 K. Tak. pénztárban Félégházi A. alap XI. 740. sz. 1026-32 K, Török Pálné alap XII. 30. sz. 4105-25 K. XII. 522. sz. 18155-62 K, összesen 23297-19 K. Pénztári készlet 301-65 K. Összesen 23644-84 K. Az egyület birtokában van 2 turógári részvény 100 K névértékben, Szabó Ilona urnó adománya. Székelyudvarhely, 1912. decz. 31. Bíró Sándor pénztárnok. A választmány felkérésére a pénztárt megvizsgálták Dr. Solymossy Lajos főreáliskolai igazgató és Sándor Mózes ny. tanfelügyelő s a pénztári naplót következő záradékkal látták el: „Megvizsgáltuk s a legjobb rendben találtuk.” Székelyudvarhely, 1913. febr. 18. Dr. Solymossy Lajos s. k., Sándor Mózes s. k.

Panaszkönyv. A következő sorokat vettük: Igen tisztelt Szerkesztő ur! Nagy érdeklődéssel látjuk, hogy b. lapjában a polgári leányiskola elhelyezkedési ügyét napirenden tartja. Hát kérem szeretettel, erre valóban nagy szükség is van, mert az egyenesen tarthatatlan állapot, ami ez iskolánál a helyiség dolgában fennáll. Ötven-hatvan gyermeket beszorítani egy lakó szobának készült szobába, megengedhetetlen és bámulatraméltónak tartjuk azt a közönyösséget, mellyel ezen állapot iránt felsőbb tanügyi körökben vannak. Ugy vélem, ha ez irányban nem történik intézkedés, úgy nem

lesz más hátra, hogy mi, szülők, indítsunk komoly mozgalmat a helyzet szanálása iránt. Soraim közreadását kérve, vagyok teljes tisztelettel —y— bánatos szülő.

Egy kis statisztika. Február hóban előfordult: 1. Ragályos betegségek: kanyaró 1, hőkhurut 5 esetben. 2. Cselédnyilvántartásba bejelentett 47 egyén. 3. Fegyvertatási engedély kiadott 6 egyénnek. 4. Tolonciztak száma 10. 5. Elhullott 2 drb borju és 1 drb sertés. 6. A helybeli szállodákban bejelentett idegenek száma 68.

Megtámadta a csendőröket. Székelykeresztúrt e héten tartották meg a sorozást, mely alkalomból a helybeli csendőrökre megerősítésre a gagyi csendőrörsöt is berendelték. A két emberből álló örs, Kádár Ferencz és Szőke Miklós vasárnap éjjel érkeztek meg Székelykeresztúrra, s egyenesen a községházához mentek, hogy a hosszú ut és hideg idő fáradságait egy kissé kipihenjék. A községházánál az éjjeli őr volt fenn, akivel a két csendőr elbeszélgetett. Amint bent a szobában így beszélgetve ültek, az udvar felőli ablak egyszerre csak nagyot koppan, majd újra szól az üveg, s nyomban rá egy hatalmas kő repül be a szobába. Az egyik csendőr, Kádár, kíváncsi lévén a merénlyőre, fegyverét fogta, s kilépett a nagy sötét előszobába. Am alig tette be maga után az ajtót, s maradt magára a teljesen sötét helyiségben, valaki olyan erővel taszította mellbe, hogy a falnak tántorodott. Kádár ahogy magához tért meglepetéséből felszólította az orvítamadót, hogy adja meg magát, de ez újabb támadással felelt. Kádár erre szuronyos fegyverével a sötétben alig kivehető alak felé dőfött. Szuronya talált, mert a zajra a szobában levő társa mikor ajtót nyitott, azon egy alak lépett be tántorogva, s mielőtt csak egy szót is szólhatott volna, halva esett össze. A szurony a jobb tüdejét járta át. A bevezetett vizsgálat, s a Kolozsvárról kiszállt csendőrbíró jelenlétében megejtett bonczolás megállapította, hogy a sötétség merénlyője Nagy Ferencz 35 éves nyugalmazott eszelős csendőr, ki akkor éjjel is egy örületi rohamában az ágyból kiugorva követte el a támadást, melyért életével fizetett.

Ismeretterjesztő előadások az egész vármegyében a befejezéshez közelednek, több községben már be is fejeztetett. A népnevelési egyület elnöksége f. hó 7-én küldötte szét az előadóknak a beszámoló ivatek, statisztikai táblázat összeállítását s visszaküldése után a miniszteriumba, valamint az országos szabadoktatási tanácsához való felterjesztés végett. Beszámoló ivatek visszaküldési ideje apr. hó 1.

x Romlott takarmányrépamag. A múlt nyári és őszi szakadatlan esők okozták, hogy a répamagot a legtöbb termelőhelyen nem bírták szárazon betakarítani, hanem ott csirázott ki a földjén. Az ilyen mag sohasem fog répát teremni; mert nagyobb részben ki sem kel, s ami kevés még kicsirázik, az sem bír elég termőeréllyel, hogy rendes répát fejlesszen, hanem ujjnyi vékonyágú gyökereket fejleszthet csak. Ember emlékezet óta még soha sem került annyi megbízhatatlan, gyengén csirázó és kevert répamag forgalomba, mint az idén. Gazdáink helyesen fognak cselekedni, ha répamag beszerzése alkalmával a legzigorubb írásbeli jótállást követelik az eladó részéről csiraképesség és fajazonosság tekintetében. Ahol nem tartja majd a gazda szem előtt ezen óvatosságot, ott azt kockáztatja, hogy az állattartását katasztrófával határos bajok érhetik. Amint egyébiránt halljuk, a földművelésügyi miniszterium szintén készül állást foglalni ez ügyben.

M. G. Sz. előadásai a vármegyében. A magyar gazdaszövetség titkára Dr. Schandl Károly f. hó 7-én Csekefalván, 8-án Etéden nagyszámu hallgatóság előtt előadást tartott a szövetkezési eszméről s a szövetkezetek gazdasági előnyeiről. Ma Böződujfalun Dr. Czettler Jenő titkár tart előadást. a M. G. Sz. megbízásából.

A pálinka tette. Most a napokban történt, hogy Bató Ferencz ittas állapotban egyik Kőkeresztúrti korcsmában egy kissé illumináltan betévedt, s annak rendje szerint nyomban mindenkivel kötődni is kezdett. A kimérő, hogy elejét vegye a nagyobb bajnak, Bató kezéből kivette a pálinkás üveget, mi fölött ez olyan kemény dühbe gurult, hogy egy hosszú kést rántott elő s azzal akart elégtételt venni a rajta esett sérelemért. Hadonázás közben Duka Sándor napszamos, korcsmai vendég urhoz ért, ki egykedvűen szemlélte a hecczet, s véletlenségből olyan hatalmas sebet ejtett a kezén, hogy a kórházba kellett be szállítani. A vagdalkozó atyafi ellen a redőrség az eljárást megindította.

Az első mérkőzés. E hó 30-án lesz a pályamegnyitó, bajnoki mérkőzés, mely alkalommal a kath. gymnasium csapata száll sikra az agyagipariskolával. E mérkőzés d. u. 3 órakor kezdődik. Ezt megelőzőleg a ref. kollegium és a reáliskola játékosaiból kombinált csapatok fognak training mérkőzést tartani. A mérkőzések alkalmasint a kollegiumkerti pályán fognak lefolyni, s tekintettel az érdeklődésre, belépti jegyek a mai naptól kezdve már előjegyezhetők a Székely-féle könyvkereskedésben és a tőzsdében. A pálya ez alkalomra át lesz alakítva. Helyárak a pénztárnál: Ülőhely 1 K, állóhely 60 fill., diákjegy 24 fill. és elővételben: ülőhely 80 fill., állóhely 50 fill. és diákjegy 20 fill. A buffetben hideg ételek, hűsítő italok és csukrászsütemény kapható.

x **Apolló Bioskop** név alatt a napokban megkezdte előadásait egy új moder mozgófénykép színház a *Barkóczy* Albert Hungária vendéglő nagytermében. Céljásul tűzte magas nivóju előadásokkal egy helybeli, mint a környékbeli intelligenciának kellemes szórakozást nyújtani. A vállalat vezetősége nagy súlyt helyez arra, hogy a tanuló ifjuság is látogathassa a színházat. E célból az ifjuság részére a nekik megfelelő képekkel igen mérsékelt helyárak mellett külön ifjúsági előadásokat fog tartani. A rendes estélyi előadások keretében a kinoművészet és kinoirodalom legkiválóbb, modern tárgyu darabjaival fogja a közönséget megismertetni s hogy e jó szándék mindenki megelégedésére valóra is fog válni biztossá ezt az, hogy a vállalat vezetése oly elismert szakember kezébe van, aki az ország legelső hasonló műintézetének a budapesti Apollónak kötelekébe tartozik.

A Hungária-éttermében naponta és kizárólag csak ott frissen csapolt Salvator-sör.

Piaczi árak. Székelyudvarhely városi piaczi árai márcz. 1-én fillérekben: buza 1 mm. 2500, rozs 2208, zab 1860, tengeri 1860, kacska 180, liba 270, pulyka 380, marhahús 128, borjúhús 128, sertéshús 176, szopós malacz 250, bárány 300, szalonna 200, zsír 200, tej 28, tűzifa 1 kbm. 750, széna 600.

KÖZGAZDASÁG.

Meghívó. (136—1913. Gazd. egyesülettől.) A Vármegyei gazdasági egyesület választmánya folyó hó 11-én kedden d. e. 10 órakor a vármegyház kistermében ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak. Tárgy: 1. A vármegyei gazdasági egyesületek egységes alapszabály tervezetének tárgyalása. 2. Jelentés a kereszturi kiállításról. 3. Folyó ügyek.

As elnökség.

Értesítés. (144—1913. Gazd. egyesülettől.) A vármegyei gazdasági egyesület a szüzgulya részére az eddig bérbe vett legelőket továbbra is kibérelte, mit azzal hozunk a gazdaközönség tudomására, hogy egy darab borju után 10 K, a tagok négy darabig 7 koronát, azon felül 10 kort fizetnek és hogy jelentkezéseket már is elfogadunk. Székelyudvarhelyt, 1913. márcz. 6.

As elnökség.

A megyei méhészegyesület közgyűlése.

Az Udvarhelyvármegyei méhészegyesület f. hó 4-én Székelyudvarhelyen, a vármegyház kistermében tartotta meg 1912. évi beszámoló közgyűlését. A tagok meglepő nagy számban vonultak fel a közgyűlésre s meleg érdeklődéssel vettek részt a tanácskozásban, élénk vitával jelölték meg a gyakorlati munkásság útjait, melylyel az egyesület jövő feladatait munkálni szükségesnek tartják. A közgyűlést *Lányi* Imre a méhészek szeretett elnöke nyitotta meg és vezette. Az 1912. évi egyleti működéséről *Gál* Imre titkár számolt be s a jelentést egyhangú közszóval vették tudomásul. A tartalmas jelentést lapunk más helyén közöljük. Az egylet 1912. évi számadását *Lőrinczi* Béla pénztáros, a kiállítási anyagi ügyek számadását a titkár, a számvizsgáló bizottság jelentését *Varró* Elek terjesztette elő, miket jóváhagyólag vettek tudomásul. A kibocsátott felhívásra beérkezett kérvényekre 21 tagnak hátrálékos tagdíját törölte a közgyűlés, törülvén egyúttal őket a tagok sorából is. Azokat pedig, kik a felhívásra hallgatással feleltek s tagdíjhátrálékukat nem ren-

dezték, beporosítani határozta a közgyűlés. Felvettek 9 új tagot s a törlés és felvétel után a tagok számát 250 ben állapították meg. *Székelyhidu* Viktor kirendeltségi megbízottnak és *Dr. Sebesi* János alispánnak az egylet támogatójának jegyzőkönyvileg mondtak köszönetet. Az értékesítő osztály szervezéséhez a bizottság javaslatai szerint hozzájárult a közgyűlés s annak vezetésére *Gyarmathy* Sándor v. tagot kérték fel. Az 1913. évi költségvetést 1788 kor. bevétellel, ugyanany kiadással megállapították. A tisztújítás egyhangúlag ejtették meg közfelkiáltással. Elnöknek *Lányi* Imre p. felügyelőt, titkárnak *Gál* Imrét, jegyzőnek *Varró* Eleket, aljegyzőnek *Pál* Lajost, pénztárnoknak *Lőrinczi* Bélát, gazdának *Jancsó* Jánost, alelnököknek az udvarhelyi járásra *Deresi* Samut, kereszturi járásra *Kozma* Miklóst, homoródi járásra *Ambrus* Andrászt választották meg. A kisorsolt vál. tagok helyébe *Csillag* István, *Fazakas* Pál, *Hodgyai* Géza, *Jakab* Mihály, *József* János, *Németh* Gyula, *Novák* János, *Szabó* Márton, *Szabó* Bálint, *Németh* Albert, *Gál* József, *Bálint* Dániel, *Oláh* Károly, *Dr. Pap* Béla, *Ilusár* Miklós lettek megválasztva. Erdély méhészetének fejlesztése körül szerzett érdemeiért csehétfalvi *Dr. Balázs* Ferenczet t. b. taggá választották. *Demeter* Miklós mátfalvi tanító talpra esett előadást tartott a méhészet tavaszi munkáiról, mit igen érdekes vita követett. Végül a tisztikarnak mondtak köszönetet s a titkárt és pénztárnokot jutalmazták meg fáradozásaikért. A közgyűlés *Lányi* Imre elnök személye iránt megnyilvánult óváczival ért végett és követte az ünnepélyes vacsora a *Barkóczy* Albert vendéglőjében, hol számos pohárköszöntő hangzott el.

Bikavásár. Csikvármegye gazdasági egyesülete márcz. hó 31-ikén Csikszeredában tartja 25. évi bikavásárját. Idegen vármegyéből hajtott tenyészizagolmányos bikák vizsgálat alá vétetnek s a vármegyei községek által csak az esetben vásárolhatók meg, ha tenyészizagolmányuk ott érvényesítettik.

Felolós szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Eladó széna és sarju

Kovács Domokosnál, Székelyudvarhelyt,
Szentimre-utczá 56. szám.

Sz. 9—913.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város birtokossági tanácsa a 400 korona fizetéssel járó határfelügyelői állásra április 1-ig terjedő határidővel pályázatot hirdet.

A pályázati kérvények *Hlatky* Miklós birt. elnökhöz adandók be, a feltételeket a birtokossági jegyzőnél meg lehet tekinteni. Székelyudvarhelyt, 1913. márcz. 3.

Hlatky Miklós,
birt. elnök.

Daróczi János,
birt. jegyző.

75—1913. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 99 sz. végzése következtében *Dr. Szöllősi* Ödön ügyvéd által képviselt *Fábián* József javára 2190 K s jár erejéig 1913. évi január hó 9-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2050 K-ra becsült következő ingóságok, u. m. tehének, borjúk, lovak, hám és kocsis nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. járárbíró 1913. évi V. 28 számú végzés folytán 2190 K. tőkekövetelés, ennek 1911. évi január hó 15-ik napjától járó 5% kamatai 1/5% váltódíj és eddig összesen 397 K. 26 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Sz. betlenfalván 183. sz. a. leendő megtartására 1913. márcz. hó 12-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el foguak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Székelyudvarhely, 1913. évi február 22-én.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Szám: 308—1913. végreh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járárbíró 1912. évi V. 600/2 számú végzése következtében *Dr. Szöllősi* Ödön ügyvéd javára 61 K 58 fill. s jár. erejéig 1912. évi október hó 12-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3029 korona 30 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: rőfös üzleti vegyes áruk és berendezések nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésen a székelyudvarhelyi kir. járárbíró 1912-ik évi V. 600/14. számú végzése folytán 61 K 58 fill. tőkekövetelés, s jár. erejéig, Székelyudvarhelyen, Kossuth-utczá 47. szám alatt leendő megtartására 1913. évi márcz. hó 19-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el foguak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelyudvarhely, 1913. márcz. 3.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Joghallgató, vagy kezdő ügyvéd-jelölt alkalmazást nyer Dr. Pál Ernő ügyvédnél.

Sz. 8—913.

Árlejtési hirdetmény.

Máréfalva község előjárósága közhírré teszi, hogy folyó évi márcz. hó 29-én d. e. 8 órakor a község házában tartandó nyílt versenytárgyaláson a község ház építési munkálatát a legjutányosabb vállalkozónak kiadja. Vállalati díj összeg: 20375 K 86 fill. Vállalkozó köteles az árlejtés megkezdése előtt fenti vállalati összeg 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban bánatpénz gyanánt, előjáróság kezéhez beadni, mely összeg csakis az építés teljes befejezése után, átvételkor adatik vissza.

Máréfalva, 1913. február 27.

Simon Gáspár, főbíró.

Eladó teljesen új fűszerüzleti berendezés, érlekezhetni Dragomán czégnél, Székelyudvarhelyt.

Tölgy és bükkfa eladási hirdetmény.

A felsőrákosi volt urbéres közbirtokosság 69711—908. és 91625—911. sz. F. M. engedélyezett s kijelölt és a megejtett új becslés alapján 3761 drb. 3276 m³ müfát és 1917 m³ tűzifát kitevő kórós tölgyfát, továbbá 81.15 k. hold vágásban és 99.59 k. hold átégett vágásban lévő és ezenkívül szorványosan kijelölt 2190 drb. 9853. m³ mü és 20.543 m. tűzi bükkfa készletét Felsőrákos község házában 1913. márcz. hó 27-én délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal összekötött nyilvános szóbeli árverésen tővön, az erdőben eladja.

A tölgy kikiáltási ára 62.136 K, a bükk kikiáltási ára 48.703 K, összesen: 110.839 korona.

Bánatpénz 10%.

Ajánlatok a tölgy és bükkre együttesen és külön is tehetők; s a 13.186 km. becsült átégett 99.59 k. hold bükk még külön is választható.

Részletes becslés árverési és szerződési feltételek a vargyasi m. kir. járási erdőgondnokságnál és alólírott nál megtekinthetők.

Felsőrákos, 1913. február 24.

Székely Mózes, birt. elnök.

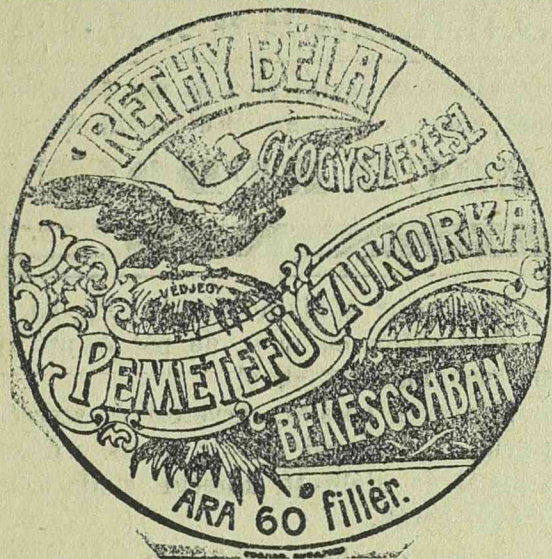
Faeladási hirdetmény.

Vágás község tulajdonát képező Korond-utja erdejében 550 drb. bükkfa törzsenkénti eladásra 1913. március hó 28-29-én árverést tart az előjáráság.

Árverési feltételek a jegyzői irodán megtekinthetők.

Vágás 1913. március 8.

György Venczel, kjegyző.

Köhögés, reketség és hurut

ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van

Az eredetinek minden darabján rajta van a **RÉTHY** név.

1 doboz 60 fill. Nagy doboz 1 K. Mindenütt kapható, Csak Réthy-félét fogadjanak el.

Hirdetmény.

A medeséri unitárius egyházközség templomának tornyát újra akarja fedetni s arra megbízható és hitelképes vállalkozót keres.

A torony régi bádoggal lebontandó a torony gombjával együtt és a szarvazat kijavítandó.

Vörös rézből új gomb készítené meg-aranyozva s villám háritóval felszerelve.

A torony 18 számú horgonyzott pléhhel ujjafedendő.

A templom fedele körcsatornával felszerelendő.

Az összes munka kikiáltási ára 2343 K 70 fillér.

Vállalkozók kellően felszerelt kérvényeket 1913. március 25. napjáig adják be Székelykeresztúron az Unitárius esperesi hivatalhoz, hol az építkezésre vonatkozó részletes felvilágosítás is megadatik.

Az árlejtés Medeséren 1913. március hó 26. napján d. u. 1 órakor tartatik meg.

Medeséren, 1913. évi március hó 1.

Ferenczy Áron,
lelkész.

Szabó Ferencz,
egyh. gondnok.

Első varrógépraktár!

Dus választéku s a legkiválóbb készítményű

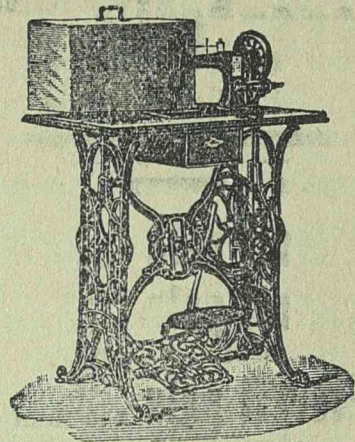
korcsolyák, varrógépek, rodlik, vadászfegyverek

elsőgyártmányu szakmába vágó jól berendezett vaskereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése

Székelyudvarhelyt.

Fiókház: Székelykeresztúr.

Feltűnő olcsó árak!

6 szem. étkező készlet	15 K-tól feljebb
12 szem. étkező készlet	30 „ „
6 szem. teás készlet	7 „ „
6 szem. kávé készlet	7 „ „
Mosdókészletek	10 „ „
Függő lámpák	5 „ „
6 szem. vizes készlet	3 „ „

Valamint itt föl nem sorolható mindenféle üveg, porcellán, lámpa, képek, tükrök, házi és vendéglői berendezések, sport- és utazócikk, chinaezüst-árak és gyerek-játékok olcsó árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégnél

Székelyudvarhelyen.

Villamos izzótestek:

Fémszálas 2 kor Szénszálas 70 fillér.

Kőbányai sör!!

A legjobb hírnevű **DRÉKER-féle** „Korona” és „Dupla márciusi sör”

Első Magyar Részvény Sörfőzde „Udvari” és „Goliát Maláta sör”

kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Rösler és Gábor cégnél

Székelyudvarhelyt és Székelykeresztúron.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók és naponta frissen töltött palackokban pontosan lesznek eszközölve.

Csak 50 kor.

1 garnitur elegáns ebédlőkészlet az alábbi összeállításban:

36	darab lapos tányér
12	„ mély tányér
12	„ csemegés tányér
2	„ leves csésze
2	„ mártás csésze
2	„ mártás csésze alj
2	„ peccenyés tál
2	„ kompótos tál
2	„ zöldséges tál
2	„ tésztás tál
2	„ sótartó

Finomabb ebédlőkészletek, teás, kávé, feketés készletek és üvegárak nagyválasztékban legolcsóbb árban kaphatók

Márk Testvérek

kereskedésében (Deák-tér 14. szám)

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. DETKER-féle vanilin-cukor a 12 f.

használ a drága vaniliacső helyett.

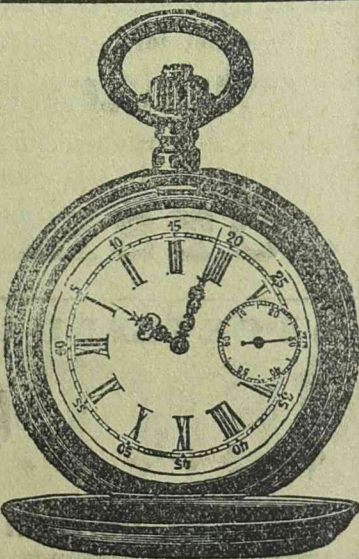
Ez a legjobb fűszer tészták, kakaó és tea, csokoládé és krémek, kuglupf és mártások, tejszín, pudding és torták részére :: ::

Finom vagy cukorporral keverve mindennemű tészta behintésére páratlan és rendkívül kiadós, így kuglupf, fánk, császármorzsák stb.

1 csomag a 12 f., pótol 2-3 csövet.

Mindenütt kapható millió recepttel.

Tészták sütéséhez csak a valódi **Dr. Detker** sütőpor 12 f. használandó.

Szolid és pontos kiszolgálás.

GYÖNYÖRŰ, MARADANDÓ ÉRTÉKŰ ARANY és EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAK beszerezhetők

ISZÁKOVITS BERNÁT MŰRÁS, ES ÉKSZERESZNÉL Székelyudvarhelyt, Deák-tér 12. sz. (Pénzügyi pailota mellett)

hol a legjobb és legszebb kivitelben kaphatók eredeti **OMEGA, SCHAFFHAUSEN** és **CHRONOMETRE** inga és zsebórák, arany és ezüst ékszerek, gyűrűk, nyakékek, láncok, briliáns gyűrűk és függők. Ezüst és alpaca dísz tárgyak. Ezüst evőeszközök, domborművek, jardinierek, állványok, kompótos tálcák, kávé és teáskészletek.

Szemüvegek és mindenféle optikai szerek.

Mindenféle javításokat elvállalok és azonnal pontosan eszközölök.

Kockázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziszor, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közhívnynél, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 140 és K 2.- és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. *

